

PANDÉMIA OCHORENIA COVID-19 STRUČNÝ PREHĽAD MIMORIADNYCH OPATRENÍ V SÚDNYCH, EXEKUČNÝCH A KONKURZNÝCH KONANIACH A OPATRENÍ NA OCHRANU PODNIKATEĽOV

V súvislosti s aktuálnou situáciou vyvolanou pandémiou ochorenia COVID-19 bol dňa 25. marca 2020 prijatý zákon č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len "**Zákon**"). Zákon nadobudol účinnosť dňa 27. marca 2020 a bol novelizovaný s účinnosťou od 25. apríla 2020 (resp. od 12. mája 2020 pri vybraných ustanoveniach).

Cieľom Zákona je predovšetkým prijatie niektorých mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19. Nižšie uvádzame stručný prehľad jednotlivých opatrení.

A. OBMEDZENIE PLYNUTIA HMOTNOPRÁVNÝCH LEHÔT

Zákon obmedzuje plynutie premlčacích a prekluzívnych lehôt ustanovených súkromnoprávnymi predpismi (napr. Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom), napr. na podanie žaloby na súde, ktorých uplynutím by došlo k premlčaniu alebo zániku práva.

V zmysle Zákona premlčacie a prekluzívne lehoty v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 neplynú.

Zákon okrem toho reaguje aj na prípady, keď premlčacie a prekluzívne lehoty uplynuli v období od dňa vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky do dňa účinnosti Zákona; teda v období od 12. marca 2020 do 27. marca 2020. V zmysle Zákona dochádza k "obnoveniu" uvedených lehôt tak, že neuplynú skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti Zákona, t.j. najskôr 26. apríla 2020.

B. OBMEDZENIE PLYNUTIA PROCESNÝCH LEHÔT

Zákon tiež obmedzuje plynutie lehôt určených procesnými predpismi (napr. Civilným sporovým poriadkom) alebo súdom na vykonanie procesného úkonu účastníkmi konania, resp. stranami v konaní (napr. podanie vyjadrenia v súdnom konaní). V zmysle Zákona lehoty na vykonanie procesného úkonu neplynú v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020.

Zákon ustanovuje aj výnimku z tejto zásady, a to v prípade ak vec z dôvodu ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti, slobody alebo značnej škody strany alebo účastníka konania neznesie odklad. V takom prípade sa vyššie uvedené prerušenie obmedzenie plynutia lehôt nepoužije a súd účastníkom určí novú lehotu, prípadne sa aplikuje pôvodná lehotu.

V trestnom konaní platí vyššie uvedené obmedzenie plynutia procesných lehôt iba pre lehoty na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu.

Upozorňujeme, že vyššie spomenuté obmedzenie plynutia procesných lehôt nemá vplyv na plynutie

lehôt v správnych konaniach, k úprave ktorých však mohlo dôjsť inými predpismi.¹

C. OBMEDZENIE KONANIA SÚDNYCH POJEDNÁVANÍ

Zákon ďalej obmedzuje konanie súdnych pojednávaní iba v nevyhnutnom rozsahu, aby sa minimalizovala potreba presúvania účastníkov a ich právnych zástupcov na sudy a koncentrácia viacerých osôb v pojednávacej miestnosti. "Nevyhnutný rozsah" zahŕňa najmä hlavné pojednávania vo väzobných veciach, pojednávania v konaniach starostlivosti súdu o maloletých a v konaniach, kde by bez uskutočnenia pojednávania hrozila nenávratná škoda alebo iný neodvratný následok.

Sudy môžu v zmysle Zákona vylúčiť verejnosť z pojednávania z dôvodu ochrany verejného zdravia. V prípade vylúčenia verejnosti súd musí vyhotoviť zvukový záznam z celého pojednávania a komukoľvek ho bezodkladne sprístupniť po skončení pojednávania.

Vyššie uvedené obmedzenia platia po celú dobu trvania mimoriadnej situácie a núdzového stavu na území Slovenskej republiky.

D. ODKLAD EXEKÚCIE

Zákon ďalej umožňuje požiadať o odklad exekúcie. Na žiadosť povinného – fyzickej osoby musí exekútor bezodkladne vydať upovedomenie o odklade exekúcie a doručiť ho účastníkom konania, platiteľovi mzdy povinného, banke, dlžníkovi povinného a iným osobám dotknutým exekúciou. Žiadosť musí obsahovať vyhlásenie povinného, že v dôsledku pandémie prechodne poklesli jeho príjmy a exekúcia by preňho mohla mať nepriaznivé následky a musí k nej byť pripojené vyhlásenie o majetku povinného.

Odklad exekúcie trvá 6 mesiacov od vydania upovedomenia o odklade, najdlhšie však do 1. decembra 2020. Počas doby odkladu môže exekútor naďalej vykonávať úkony smerujúce k zisteniu a zabezpečeniu majetku podliehajúceho exekúcii.

E. ZÁKAZ VÝPOVEDE Z NÁJMU

Zákon tiež zakazuje prenajímateľom jednostranne ukončiť nájom nehnuteľností (vrátane bytu a nebytového priestoru), ak je nájomca v omeškaní s platením nájomného vrátane úhrad za plnenia obvykle spojené s nájmom, ktoré je splatné v období od 1. apríla 2020 do 30. júna 2020 za predpokladu, že omeškanie nájomcu vzniklo v dôsledku okolností súvisiacich s pandemiou. Zákaz sa vzťahuje plošne na všetky zmluvné vzťahy, ktorých predmetom je nájom nehnuteľností. Zákaz jednostranného ukončenia nájmu platí až do 31. decembra 2020.

Skutočnosť, že omeškanie vzniklo v dôsledku okolností súvisiacich s pandemiou musí nájomca dostatočne osvedčiť.

Iné dôvody na jednostranné ukončenie nájmu zo strany prenajímateľa tým nie sú dotknuté. Prenajímateľ zároveň nestráca nárok na zaplatenie splatného nájomného a ani ďalšie nároky vyplývajúce zo zodpovednosti za omeškanie (ako sú úroky z omeškania, zmluvná pokuta a pod.).

F. PREDĹŽENIE LEHOTY NA PODANIE NÁVRHU NA VYHLÁSENIE KONKURZU

Predlžuje sa tiež lehota, v ktorej je dlžník povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu z pôvodných 30 dní na 60 dní. Predĺženie lehoty sa týka len návrhov na vyhlásenie konkurzu v prípadoch, keď úpadok dlžníka nastal v období od 12. marca 2020 do 30. apríla 2020.

G. PRIJÍMANIE ROZHODNUTÍ MIMO ZASADNUTIA ORGÁNOV SPOLOČNOSTÍ

Zákon umožňuje právnickým osobám, aby ich kolektívne orgány mohli prijímať svoje rozhodnutia *per rollam*, t.j. mimo ich zasadnutia, a to aj v prípade, ak možnosť hlasovania *per rollam* nevyplýva zo zakladajúcich dokumentov alebo stanov.

---

¹ Prosím pozrite informácie uvedené v dokumente "Aktuality v oblasti daní", ktorý je tiež dostupný na našej webovej stránke.

V praxi pôjde najmä o akciové spoločnosti, keďže napr. v prípade spoločností s ručením obmedzeným táto možnosť vyplýva priamo zo zákona aj za normálnych okolností. Zákon pritom odkazuje na primerané použitie ustanovení Obchodného zákonníka o elektronickom a korešpondenčnom hlasovaní na valnom zhromaždení verejnej akciovej spoločnosti. V tejto súvislosti treba upozorniť, že ide o formálne náročnejšiu formu prijímania rozhodnutí na diaľku v porovnaní napr. so spomenutou spoločnosťou s ručením obmedzeným. Napríklad sa v tomto prípade vyžaduje notársky overený podpis (v prípade korešpondenčného hlasovania) alebo podpísanie kvalifikovaným elektronickým podpisom (v prípade hlasovania prostredníctvom elektronických prostriedkov).

Táto úprava platí po celú dobu trvania mimoriadnej situácie a núdzového stavu na území Slovenskej republiky.

H. DOČASNÉ OBMEDZENIE VÝKONU ZÁLOŽNÉHO PRÁVA A ZÁKAZ DRAŽIEB

Zákon až do 31. mája 2020 zakazuje výkon záložného práva. Dôvodom je potreba eliminácie väčšieho množstva ľudí na jednom mieste, keďže najčastejším spôsobom výkonu záložného práva je dražba. Všetky úkony, ktoré smerujú k výkonu záložného práva a ktoré boli vykonané od 27. marca 2020 do 31. mája 2020 sú neúčinné.

Ďalším z opatrení v zmysle Zákona je dočasný zákaz vykonávať dobrovoľné dražby podľa osobitných predpisov, a to do 31. mája 2020. Dražby vykonané v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 sú neplatné. V zmysle Zákona je navyše exekútor v čase do 31. mája 2020 povinný upustiť od vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti.

I. DOČASNÁ OCHRANA PODNIKATEĽOV

Dočasná ochrana podnikateľov momentálne predstavuje najrozsiahlejšiu časť Zákona. Jej účelom je vytvorenie časovo obmedzeného rámca s nástrojmi na podporu riešenia negatívnych dôsledkov pandémie na podnikateľov.

I.1 Žiadosť

O poskytnutie dočasnej ochrany môže požiadať každý podnikateľ so sídlom či miestom podnikania na území Slovenskej republiky, ktorého oprávnenie na podnikanie vzniklo pred 12. marcom 2020². Žiadosť sa podáva prostredníctvom elektronického formulára, ktorý bude dostupný na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti.

Príslušnosť súdu na poskytnutie dočasnej ochrany sa určuje podľa sídla/miesta podnikania podnikateľa v čase podania žiadosti³. Na žiadosti podané na nepríslušný súd sa neprihliada.

Žiadateľ – právnická osoba musí žiadosť podať elektronicky do elektronickej schránky súdu, pričom žiadosť musí žiadateľ (alebo jeho zástupca) autorizovať kvalifikovaným elektronickým podpisom. Žiadateľ – fyzická osoba môže žiadosť podať aj osobne alebo poštou, pričom úradné osvedčenie podpisu na žiadosti sa nevyžaduje. K žiadosti však fyzická osoba musí pripojiť kópiu občianskeho preukazu, prípadne obdobný doklad cudzieho štátu.

Žiadateľ musí v žiadosti vyhlásiť, že spĺňa nasledovné podmienky pre poskytnutie dočasnej ochrany:

- a) je oprávnený podať žiadosť a podaním žiadosti sleduje účel dočasnej ochrany z dôvodu značného zvýšenia počtu pohľadávok po lehote splatnosti alebo značného poklesu svojich tržieb v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2019, ktoré podstatne ohrozujú prevádzkovanie podniku; ak žiadateľ neprevádzkoval v rovnakom období roku 2019 činnosť, za porovnateľné obdobie sa považuje mesiac február 2020,

---

² Výnimkou sú subjekty vymenované v Zákone, napr. banky, poisťovne, burzy atď., ktoré o dočasnú ochranu nemôžu požiadať.

³ Na poskytnutie dočasnej ochrany je príslušný:

- a) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave a pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline a pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici a pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- d) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove a pre obvod Krajského súdu v Košiciach.

- b) k 12. marcu 2020 nebol v úpadku,
- c) ku dňu podania žiadosti nie sú u neho dôvody na jeho zrušenie a vo vzťahu k nemu nepôsobia účinky vyhlásenia konkurzu alebo povolenia reštrukturalizácie,
- d) k 12. marcu 2020 vo vzťahu k nemu neprebiehalo exekučné konanie pre uspokojenie nároku z jeho podnikateľskej činnosti,
- e) vo vzťahu k jeho podniku alebo k nemu patriacej veci, právu alebo inej majetkovej hodnote nebol k 12. marcu 2020 začatý výkon záložného práva,
- f) v kalendárnom roku 2020 nerozdělil zisk alebo iné vlastné zdroje alebo následky takýchto úkonov odstránil,
- g) v kalendárnom roku 2020 okrem opatrení smerujúcich k zmierneniu následkov šírenia pandémie neurobil iné opatrenie ohrozujúce jeho finančnú stabilitu alebo jeho následky odstránil,
- h) vedie riadne účtovníctvo a neporušuje povinnosť ukladania účtovných závierok do príslušných registrov.

I.2 Poskytnutie a odmietnutie dočasnej ochrany

Ak žiadosť spĺňa všetky podmienky, súd podnikateľovi bezodkladne vydá potvrdenie o poskytnutí dočasnej ochrany. Informáciu o poskytnutí dočasnej ochrany súd zároveň zverejní v Obchodnom vestníku. Dočasná ochrana sa považuje za poskytnutú v deň po dni zverejnenia informácie v Obchodnom vestníku.

Ak žiadosť nespĺňa požadované náležitosti, súd bezodkladne vydá potvrdenie o odmietnutí žiadosti. Potvrdenie o odmietnutí sa žiadateľovi doručuje do elektronickej schránky, prípadne uložením v spise a zaslaním informácie o uložení na emailovú adresu (ak žiadateľ nemá elektronickej schránku aktivovanú na doručovanie).

Proti potvrdeniu o odmietnutí je možné podať **námietku v lehote 15 dní** od jeho doručenia. O námietke bezodkladne rozhodne príslušný sudca. Námietka sa podáva prostredníctvom formulára, ktorý bude dostupný na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti. Ak je námietka dôvodná, súd bezodkladne vydá potvrdenie o poskytnutí dočasnej ochrany. V prípade odmietnutia žiadosti a nedôvodnosti námietky **možno žiadosť podať opätovne**.

I.3 Účinky poskytnutia dočasnej ochrany

Poskytnutie dočasnej ochrany má nasledovné účinky:

- Prerušuje sa konanie o návrhu veriteľa na vyhlásenie konkurzu na majetok podnikateľa pod dočasnou ochranou, ktorý bol podaný po 12. marci 2020 (vrátane návrhov podaných počas trvania dočasnej ochrany).
- Podnikateľ (resp. osoby konajúce v jeho mene) pod dočasnou ochranou nie je po dobu trvania dočasnej ochrany povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok.
- Po dobu trvania dočasnej ochrany sa prerušuje exekučné konanie voči podnikateľovi pod dočasnou ochranou začaté po 12. marci 2020.
- Voči podnikateľovi pod dočasnou ochranou nemožno začať výkon záložného práva vzťahujúceho sa na podnik, vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu patriacu k podniku.
- Proti pohľadávke, ktorá podnikateľovi pod dočasnou ochranou vznikla po poskytnutí dočasnej ochrany, nie je možné započítať pohľadávku, ktorá vznikla voči podnikateľovi pod dočasnou ochranou pred poskytnutím dočasnej ochrany, ak ide o pohľadávku, ktorá patrí alebo patrila osobe s ním spríaznenej podľa Zákona o konkurze.
- Po poskytnutí dočasnej ochrany druhá zmluvná strana nemôže vypovedať zmluvu, odstúpiť

od nej ani odmietnuť poskytnutie dohodnutého plnenia pre omeškanie podnikateľa pod dočasnou ochranou, ku ktorému došlo v období od 12. marca 2020 do 12. mája 2020. To však neplatí v prípade ak by nevypovedaním zmluvy, neodstúpením od zmluvy alebo neodmietnutím plnenia druhá zmluvná strana bezprostredne ohrozila prevádzkovanie svojho podniku. Tiež nie je dotknuté právo druhej zmluvnej strany vypovedať zmluvu, odstúpiť od zmluvy alebo odmietnuť poskytnutie plnenia pre omeškanie zmluvnej strany pod dočasnou ochranou, ktoré nastalo po 12. máji 2020.

- Lehoty na uplatnenie práva voči podnikateľovi pod dočasnou ochranou vrátane lehôt na uplatnenie nárokov z odporovateľných právnych úkonov počas trvania dočasnej ochrany neplynú.
- Podnikateľ pod dočasnou ochranou (a jeho štatutárny orgán) je od podania žiadosti povinný vynaložiť úprimnú snahu uspokojiť veriteľov v čo najvyššej možnej miere a uprednostniť záujem jeho veriteľov pred svoj vlastný. Do skončenia dočasnej ochrany sa nepripúšťa rozdeľovanie zisku alebo iných vlastných zdrojov a osobitné nakladanie s majetkovou podstatou podnikateľa.
- Záväzky bezprostredne súvisiace so zachovaním prevádzky podniku, ktoré vznikli po poskytnutí dočasnej ochrany, je podnikateľ pod dočasnou ochranou po dobu jej trvania oprávnený uhrádzať prednostne pred skôr splatnými záväzkami.
- Úver a obdobné plnenia, ktoré podnikateľovi pod dočasnou ochranou poskytla spriaznená osoba bezhotovostne počas trvania dočasnej ochrany a bezprostredne súvisiace so zachovaním prevádzky podniku sa neposudzujú podľa ustanovení Obchodného zákonníka o kríze a neuplatnia sa na ne ustanovenia Zákona o konkurze o ich uspokojení v poradí ako podriadené. Na ich zabezpečenie v konkurze sa neprihliada.

I.4 Zánik dočasnej ochrany

Dočasná ochrana zanikne (i) 1. októbra 2020. Túto lehotu je možné predĺžiť nariadením vlády, najneskôr do 31. decembra 2020; (ii) ak o jej ukončenie požiada podnikateľ pod dočasnou ochranou alebo (iii) rozhodnutím súdu o zrušení dočasnej ochrany (z vlastného podnetu alebo na základe kvalifikovaného podnetu tretej osoby).

Žiadosť o zrušenie dočasnej ochrany sa podáva rovnakým spôsobom ako žiadosť o jej udelenie prostredníctvom osobitného formulára. Informáciu o zániku dočasnej ochrany súd zverejní v Obchodnom vestníku.

Podnikateľ, ktorý požiadal o ukončenie dočasnej ochrany alebo ktorému dočasnú ochranu zrušil súd, nie je oprávnený znovu žiadať o dočasnú ochranu.

* * *

Situáciu stále sledujeme a nie je vylúčené, že vyššie uvedené mimoriadne opatrenia ešte budú podliehať ďalším zmenám. Radi Vám pomôžeme vyriešiť novo-vzniknuté otázky a vytvoríť v podniku priaznivejšie podmienky pre aktuálnu situáciu.

S Vašimi prípadnými otázkami sa neváhajte spojiť s Vaším obvyklým partnerom v PRK Partners alebo priamo kontaktujte partnerku bratislavskej pobočky PRK Partners, Miriam Galandovú (e-mail: miriam.galandova@prkpartners.com, tel.: +421 911 492 222).